

pracovní neplatí o osobách, kterým jest svěřeno na podnik dohlížeti, nebo jej řídit. Než tu jde o zřejmý omyl autorů. Neboť praví, že tento údaj čerpali ze zprávy Československé vlády, podané podle čl. 408 Versailleské smlouvy, kdežto vpravdě jest v těchto zprávách, podle jejich doslovu shora uvedeného řečen pravý opak. Podle čl. zákona nelze tedy ani zaměstnance zastávající místo dohlížitelské nebo říditelské nebo místo důvěry, zásadně, jen pro tuto jejich vlastnost, z ochrany zákona vylučovati. V souzeném případě nelze nad to žalobce ani považovati za takovou osobu, jaké má na mysli čl. 2 a) smlouvy. Neboť práce, které podle zjištění nižších soudů konal, jsou vesměs práce podřízené, nespádající pod čl. 2 a) smlouvy. Nižší soudy neposoudily tudíž věc správně po stránce právní, uznávše žalobu za neoprávněnou jen z toho důvodu, že se na žalobcovy práce nevztahují předpisy zákona čis. 91/1918, a dovolací důvod podle § 503 čis. 4 c. ř. s. jest opodstatněn. Jelikož nižší soudy jinak nepřezkoumaly oprávněnost žalobního žádání, bylo jejich rozsudky zrušiti a věc podle § 510 c. ř. s. vrátiti soudu své stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 9978.

Byla-li prodátem složena u právního zástupce jistota za dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti, převzal právní zástupce i proti kupiteli závazek, že vydá peníze k zaplacení dávky. Tuto svou povinnost porušil právní zástupce tím, že složil vkladní list, na nějž jistotu uložil, u soudu pokud se týče odevzdal ho třetí osobě, a jest práv kupiteli, jenž byl nucen dávku zaplatiti, náhradou škody, již utrpěl kupitel zaplacením dávky a útratami v dávkovém řízení.

(Rozh. ze dne 12. června 1930, Rv I 1388/29).

Žalobce koupil od manželů S-ových nemovitosti za 100.000 Kč. Podle smlouvy měli dávku z přírůstku hodnoty zaplatiti prodatelé. Žalovaný právní zástupce manželů S-ových zadržel z kupní ceny 10.000 Kč jako jistotu za závazek prodatelů k úhradě dávky z přírůstku hodnoty a uložil, sraziv si palmární účet, 8.583 Kč na vkladní list spořitelny, jež dal do úschovy okresního soudu. Okresní soud vydal vkladní list Josefu S-ovi, jenž jej vydal žalovanému a tento pak Dr. L-ovi jako plnomocníku Terezie W-ové. Manželé S-ovi dávku z přírůstku hodnoty nezaplatili, takže ji byl nucen zaplatiti žalobce. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném právním zástupci zaplacení 10.611 Kč, náhrady zaplacené jím dávky a útrat vzešlých žalobci při vymáhání dávky. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jest nesporno, že prodávající manželé S-ovi vyměřenou dávku Kč 14.264.44 nezaplatili, že žalobce dávku, docíliv její snížení na Kč 6.893.20, zaplatil a že za práce spojené se snížením dávky zaplatil žalobce žalovanému Kč 860.68 a Dr. W-ovi Kč 2.857.60. Žalovaný jako schovatel jest podle §§ 859 a 961 obč. zák. povinen zástavu ke krytí dávky vydati. Žalovaný, jak soud své stolice správně uvádí, věc do

úschovy danou Kč 10.000, vkladní list spořitelny, na který z 10.000 Kč část Kč 8.583·85 v roce 1920 uložil, bez nutné potřeby a bez dovolení (§ 965 obč. zák.) dal do úschovy třetí osobě, okresnímu soudu a, když mu byla později vydána Josefem S-em, vydal ji Dr. Richardu L-ovi jako plnomocníku Terezie W-ové. Vydati věc do úschovy vzatou manželům S-ovým, žalovaný, když neprokázali, že dávku z přírůstku hodnoty zaplatili, vůbec nebyl povinen, takže tu nebylo vůbec předpokladu § 1425 obč. zák. pro složení na soudě. Avšak, i kdyby tu byl tento předpoklad, byl návrh na složení k soudu tak nedostatečný, že okresní soud vkladní list ihned vydal Josefu S-ovi. Na věci nemění nic, že vklad mohl býti vyplacen jen ve smyslu usnesení okresního soudu ze dne 1. března 1921 a že vklad usnesením okresního soudu ze dne 19. února 1923 byl uzavřen. Odvolatel sám v odvolání přiznává, že se snažil vkladní list od Marie W-ové do pozůstalosti po Josefu S-ovi zpět dostat. Patrně však marně, neboť Kč 10.000 v roce 1920 na vkladní list spořitelny částkou Kč 8.583·85 uložených a ku krytí dávky z přírůstku hodnoty prodané nemovitosti, podle ujednání smluvních stran určených, vydati nemůže. Aby se žalobce domáhal sporem vydání vkladního listu, nelze mu ukládati, k tomu žalobce není ani oprávněn. Žalobce může žádati vydání věci do úschovy dané jen od žalovaného (§§ 859 a 961 obč. zák.). Že k tomu nebyl oprávněn, žalovaný ve sporu ani nenamítal. Rovněž tak nenamítal, že částka Kč 8.583·85 v roce 1920 na úrok do spořitelny uložená, ke krytí dávky a výloh s docílením jejího snížení spojených nestačila. Žalovaný svým jednáním, nesplněním schovací smlouvy, způsobil žalobci škodu Kč 10.611·48 a jest proto povinen náhradou (§§ 961, 965 a 1295. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaný setrvává na námitce nedostatku aktivního oprávnění a doličuje ji tím, že nebyl k žalobci ve smluvním poměru, nýbrž jen k manželům S-ovým, kteří složili u něho jistotu 10.000 Kč ze svých peněz, když jim žalobce již vyplatil kupní cenu 100.000 Kč. Pro posouzení, zda a jaký závazek žalovaný podstoupil převzetím peněz také proti žalobci, není však rozhodným, kdo a z čích peněz jistotu složil, nýbrž za jakým účelem byla jistota složena a co bylo při tom mezi stranami umluveno. Na základě vlastních udání žalovaného, slyšeného jako strana, bylo zjištěno, že manželé S-ovi složili u něho peníze ke krytí dávky z přírůstku hodnoty vzhledem k ustanovení zákona, že za dávku ručí při její nedobytnosti u zcizitele nabyvatel. Peníze byly tedy složeny jako jistota, z níž měla býti zaplacená dávka, až bude vyměřena, by žalobce nepřišel ke škodě. Byly složeny v zájmu žalobce; bez jeho souhlasu nemělo jich býti použito jinak, než k zaplacení dávky, a neměla se s nimi bez žalobcova svolení provést změna, která by smluvené jich použití činila nemožným neb aspoň obtížnějším a nákladnějším. Převzetím peněz za tímto, jím samým určeným účelem podstoupil ža-

lovaný i proti žalobci závazek, že vydá peníze k zaplacení dávky. Poněvadž porušením této smluvní povinnosti vznikla žalobci škoda, má žalobce proti žalovanému nárok na náhradu. Žalovaný popírá, že žalobci vznikla uložením vkladního listu na soudě a jeho pozdějším odevzdáním Terezii W-ové škoda, a snaží se dále dolíčiti, že nynější právní stav, an vkladní list, na nějž jsou peníze uloženy u spořitelny, jest v rukou Terezie W-ové, není vzhledem k tomu, že vkladní list jest vinkulován, pro žalobce obtížnější a škodlivější, než kdyby žalovaný byl sám ještě v jeho držení. Tvzení, o němž se tyto dovolací vývody opírají, totiž že bylo hned při složení peněz smluveno, že budou uloženy na vkladní knížku a tato že bude do zaplacení nebo do jiného zajištění dávky z přírůstku hodnoty vinkulována, musí býti odmítnuto jako nepřipustná novota. Podle zjištění nižších soudů byla jistota 10.000 Kč složena prostě za účelem krytí dávky, a to hotově. I po uložení na vkladní knížku ve spořitelně mohla býti, dokud žalovaný nedal vkladní knížku z rukou, kdykoliv, bez námahy a útrat, bez žaloby a exekuce použita k zaplacení dávky. Žalovaný byl podle příkazu povinen vydati z jistoty potřebné k tomu peníze, ani manželé S-ovi ani jejich právní nástupci neměli práva příkaz odvolati bez souhlasu žalobcova. Již tím, že žalovaný uložil vkladní list u soudu a vzdal se tak možnosti splnění převzatý příkaz, způsobil žalobci škodu. Nemůže namítati, že žalobce může žalovati o vydání vkladního listu nynější jeho držitelku a vésti exekuci, neboť k tomu není žalobce povinen, vždyť jistota byla právě za tím účelem složena v hotovosti, by dávku bylo lze zaplatiti z peněz manželů S-ových bez žaloby a exekuce. Lhostejno jest, proti komu by případná žaloba o vydání vkladního listu a o udělení souhlasu k vybrání vkladu musila býti podána, zda proti Terezii W-ové, či proti pozůstalosti po Josefu S-ovi. Proto není vytýkaným nedostatkem zjištění, že pozůstalost po Josefu S-ovi není ještě odevzdána, opodstatněn dovolací důvod neúplnosti řízení. Poněvadž náhrada škody spočívá podle § 1323 obč. zák. v obnovení předešlého stavu, jest žalovaný povinen vyplatiti žalobci ze svých peněz hotově, co by mu byl musil vyplatiti ze složené jistoty, kdyby ji nebyl proti příkazu vydal ze svých rukou, a jest jeho věcí, jakým způsobem si z vinkulovaného spořitelního vkladu opatří náhradu. Stejně bezpodstatná jest i námitka, že žalovaný byl sprostěn svého závazku uložením vkladního listu u soudu podle § 1425 obč. zák., a že byl k uložení oprávněn, poněvadž manželé S-ovi naléhali na žalovaného, by jim jistotu vydal. K vyvrácení této námitky dostačuje poukázati na to, že manželé S-ovi nebyli oprávněni udělovati bez souhlasu žalobcova žalovanému příkaz odporující původní úmluvě, a že žalovaný měl je proto odkázati na žalobce. Žalovaný nemohl býti v pochybnostech, že jejich nárok není oprávněn a že by vrácením jistoty porušil práva žalobcova. Nesměl však vkladní list pod vlastním ručením odevzdati bez žalobcova svolení ani do uschování třetí osobě, tedy ani soudu (§§ 1010, 965 obč. zák.), neboť, měl-li vyhověti úmluvě, že bude z něho zaplacena dávka z přírůstku hodnoty, bylo nutno, by si zachoval svobodnou disposici s vkladem. Již porušením této po-

vinnosti stal se žalovaný povinným k náhradě škody a byl k ní právem odsouzen, aniž bylo potřebí zjišťovati pravdivost tvrzení, že se manželé S-ovi vrácení jistoty skutečně domáhali. Stejně nebylo potřeba zjišťovat, že žalobce opatřil, by spořitelní vklad byl vinkulován a jak vinkulace zněla, neboť škoda žalobcova nastala přes tuto vinkulaci. Bezpodstatná jest posléze námitka, že žalobce nemá práva domáhati se na žalovaném vrácení odměny 860 Kč 68 h vyplacené mu za právní zastupování v dávkovém ukládacím řízení. Toho se žalobce nedomáhal a nebyl žalovaný k tomu odsouzen. Odsouzen byl v mezích složené jistoty k náhradě škody vzniklé žalobci tím, že musil místo manželů S-ových zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty s příslušenstvím, totiž s útratami, jež si vyžádaly úspěšné opravné prostředky proti původnímu příliš vysokému jejímu vyměření. K těmto útratám náleží také útraty 860 Kč 68 h zaplacené žalovanému.

Čís. 9979.

Předmětem opravného prostředku může býti jen výrok soudu, nikoliv právní názor důvodů. Jen strana, již byla způsobena výrokem soudu právní újma, si může do něho stěžovati, nikoliv strana, která jím byla úplně uspokojena.

(Rozh. ze dne 12. června 1930, R II 143/30.)

Žalobu proti dráze o náhradu škody ze srážky vlaku s žalobcovým automobilem procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu žalované dráhy, rekurs žalobcův odmítl a uvedl v tomto směru v

d ů v o d e c h:

Odvolací soud zrušil na žalobcovo odvolání rozsudek první stolice a uložil prvnímu soudu, by po pravoplatnosti tohoto usnesení, doplně řízení, o věci znovu rozhodl. Podle odůvodnění tohoto rozhodnutí dospěl odvolací soud k závěru, že žalovaná ručí za škodu žalobci způsobenou solidárně se žalobcovým řidičem H-em, který podle mínění odvolacího soudu srážku spoluzavinil, ale žalován není, a, poněvadž se soud první stolice, vycházející z jiného právního názoru, nezabýval výškou škody, rozhodl odvolací soud, jak bylo uvedeno. Z toho plyne, že odvolací soud uznal, že zažalovaný nárok jest důvodem po právu, a že nařízené doplnění řízení vztahuje se jen na výši škody. Tím bylo však v podstatě úplně vyhověno odvolacímu návrhu žalobce, který se domáhal výroku, že se určuje právem, že žalovaná jest povinna nahraditi mu škodu na žalobním důvodu spočívající, jejíž výše bude určena dalším řízením. Ve svém rekursu žalobce výrok sám nenapadá, nýbrž